

Themapakket

Docentenhandleiding | mbo

Inhoudsopgave

1. Over de Week van het geld	03
Leren omgaan met geld.....	03
Geldspreekjes, te mooi om waar te zijn?	03
Vier leerzame geldspreekjes	03
2. Inhoud van het themapakket	04
Onderdelen van het themapakket	04
3. Toelichting onderdelen per les.....	05
Les 1 (<i>instructie en toelichting per scherm</i>).....	05
Les 2 (<i>instructie en toelichting per scherm</i>)	10
4. Explainervideo's	13
Opbouw van de Explainers	13

Dit themapakket is een uitgave in het kader van de Week van het geld 2026, een initiatief van Wijzer in geldzaken | weekvanhetgeld.nl

Wijzer in geldzaken is een initiatief van het ministerie van Financiën, waarin partners uit de financiële sector, de wetenschap, de overheid en onderwijs-, voorlichtings- en consumentenorganisaties hun krachten bundelen om mensen in Nederland voor te bereiden op het maken van financiële keuzes. Het platform wordt mede mogelijk gemaakt door de Nederlandse Vereniging van Banken, het Verbond van Verzekeraars, de Pensioenfederatie, het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, De Nederlandsche Bank, de Autoriteit Financiële Markten en Nibud. | wijzeringeldzaken.nl

Vragen over dit themapakket?

Neem contact op via info@wijzeringeldzaken.nl of www.weekvanhetgeld.nl/contact

1. Over de Week van het geld

De Week van het geld is een initiatief van [Wijzer in geldzaken](#). Onder het motto ‘jong geleerd is oud gedaan’ wil het platform jongeren voorbereiden op het maken van financiële keuzes, nu en in de toekomst. De Week van het geld is een belangrijke aanjager voor het structureel stimuleren van financiële vaardigheden van jongeren, zowel op school als thuis.

Leren omgaan met geld

Het lijkt allemaal zo aantrekkelijk: een gratis mobieltje bij je telefoonabonnement, muziek via Spotify, 24 uur per dag online kopen waar je zin in hebt. Jongeren groeien op in een wereld waarin geld bijna onzichtbaar is en de verleidingen groot zijn. En zodra je achttien bent wordt er van je verwacht dat je financieel redzaam bent. Dat is nogal wat.

Het is niet vanzelfsprekend dat alle jongeren van huis uit verantwoord financieel gedrag aangeleerd krijgen. Niet iedereen weet zelf de weg te vinden of weet waar hij terecht kan voor financiële hulp. Daarom is het belangrijk dat ook op school aandacht wordt besteed aan financiële vaardigheden.

Geldsprookjes, te mooi om waar te zijn?

De luxe levens van influencers, reclames met ‘nu-of-nooit’-deals en verhalen over snel geld verdienen – jongeren komen er dagelijks mee in aanraking. Maar niet alles wat blinkt, is goud. Geldsprookjes zijn verleidelijke, maar vaak onjuiste of onrealistische ideeën over geld, die jongeren kunnen aanzetten tot onverstandige en soms zelfs risicovolle keuzes. Tijdens deze editie van de Week van het geld ontdekken jongeren hoe ze misvattingen over geld herkennen, slimme reclametrucs doorzien en hun verwachtingen over geld realistisch houden. Zo laten zij zich niet langer betoveren door verhalen die mooier lijken dan ze zijn.

Vier leerzame geldsprookjes

Het thema Geldsprookjes belicht vier herkenbare ‘te mooie’ verhalen over geld waar jongeren dagelijks mee te maken krijgen. Elk sprookje legt een andere misvatting of onrealistische verwachting bloot:

- **Gratis aankopen doen** is het gevoel dat iets niets kost, bijvoorbeeld omdat je de uitgave niet meteen merkt. Acties als 1+1 gratis, achteraf betalen en gratis proefabonnementen lijken voordelig, maar de rekening komt later of je geeft meer uit dan gepland.
- **Slapend rijk worden** draait om de droom dat je met weinig moeite snel rijk kunt worden via crypto, beleggen, cursussen van finfluencers of dubieuze aanbiedingen. Dit sprookje laat zien hoe belangrijk het is om feiten van fabels te scheiden.
- **Geld maakt gelukkig** onderzoekt of rijkdom automatisch tot geluk leidt. Het opent het gesprek over waarde, status en geluk. En staat stil bij het feit dat niet iedereen dezelfde financiële mogelijkheden heeft.
- **Geldzorgen zijn voor later** gaat over het idee dat je financiële verantwoordelijkheden kunt uitstellen zonder gevolgen. Op tijd nadenken over sparen, verzekeren, pensioen en wat er verandert als je 18 wordt, helpt jongeren met meer zekerheid de toekomst tegemoet te gaan.

2. Inhoud van het themapakket

Met dit gratis ‘Geldsprookjes’ themapakket geef je een eigen financiële les! Het pakket bestaat uit 2 interactieve lessen met een introductievideo, explainersvideo’s met experts en een verdiepende opdracht waarbij studenten een korte uitlegvideo maken. Het doel van het themapakket is dat studenten aan de hand van de klassieke sprookjes met een geldtwist, financiële misvattingen herkennen, reclametrucs doorzien en onrealistische verwachtingen leren relativeren. Zo kunnen ze weloverwogen geldkeuzes maken, zonder betoverd te raken door mooie verhalen.

Onderdelen van het themapakket

1. Klassikale les (les 1)

In de eerste klassikale les (LessonUp) maak je het thema ‘Geldsprookjes’ bespreekbaar met een introductievideo waarin jongeren hun geldsprookjes vertellen. Met stellingen en opdrachten verdiepen leerlingen zich verder in de onderwerpen, ondersteund door een expert die in de explainervideo uitlegt dat geldsprookjes niet altijd goed aflopen. Daarna starten de studenten in groepjes met de verdiepende opdracht rond één van de thema’s: ‘Gratis aankopen doen’, ‘Slappend rijk worden’, ‘Geld maakt gelukkig’ of ‘Geldzorgen zijn voor later’.

2. Activerende opdracht (les 2 en 3)

De tweede les (LessonUp) begint met een korte herhaling van de eerste les, waarna de groepjes verder werken aan hun verdiepende opdracht. Studenten maken een korte uitlegvideo en krijgen daarbij ondersteuning via informatiekaarten en een korte instructie.

Je kan als docent uiteraard ook zelf een keuze maken om de opdracht door studenten met een andere presentatievorm te laten uitvoeren, bijvoorbeeld het maken van een presentatie of infographic.

Aan het eind presenteren de groepjes hun werk ook aan elkaar, waardoor een gezamenlijke ‘database’ ontstaat waarin studenten elkaars informatie kunnen terugvinden en van elkaar leren.

De optioneel kan er een 3^e les gegeven worden waarin de studenten meer tijd krijgen voor de opdracht of meerdere onderwerpen doen.

3. Explainervideo’s

Bekijk met je studenten onze korte uitlegfilmpjes over financiële onderwerpen als financiële verleidingen, rekeningen en geldcriminaliteit. De video’s vormen een goede gespreksopener voor in de klas. De video’s zijn [hier te bekijken](#).

4. Docentenhandleiding

In deze docentenhandleiding vind je de lesinstructies, tips en achtergrondinformatie over de onderwerpen die in de lessen behandeld worden.

3. Toelichting onderdelen per les

Les 1

In deze les duiken de leerlingen in vier geldsprookjes: 'Gratis aankopen doen', 'Slapend rijk worden', 'Geld maakt gelukkig' en 'Geldzorgen zijn voor later'. Na het bekijken van de algemene introductievideo gaan de studenten bij elk sprookje in gesprek over een stelling, doen ze de bijbehorende mini-opdracht en bekijken ze de uitleg van de expert. Aan het eind van de les kiezen ze een onderwerp waar ze zich verder in willen verdiepen. Als er tijd is beginnen ze vast met informatie zoeken (specifieke tips over hun onderwerp vinden ze op de informatiekaarten) en nadenken hoe ze hun uitlegvideo willen maken.

[> Open de les in LessonUp](#)

Bijlagen bij deze les

- Informatiekaart 1 'Gratis aankopen doen': Hoe word jij verleid door aanbiedingen?
- Informatiekaart 2 'Slapen rijk worden': Hoe kun je verantwoord geld verdienen?
- Informatiekaart 3 'Geld maakt gelukkig': Uitgeven of sparen?
- Informatiekaart 4 'Geldzorgen zijn voor later': Belasting en pensioen, saai?

Toelichting per scherm

1 - Titelslide

2 - Instructievideo (3 minuten)

Laat de introductievideo zien. Ga dan in gesprek over wat de studenten hebben gezien en gehoord hebben. Wat valt op? Wat is herkenbaar?

Vertel dat de studenten in de komende lessen na gaan denken over geldsprookjes en hoe geldsprookjes invloed hebben op hun gedrag.

3 - Wat staat je te wachten? (1 minuut)

Vertel de studenten wat het doel is van de lessen: situaties herkennen waarin jouw geldgedrag beïnvloed wordt en inzicht krijgen in het maken van keuzes met geld.

Les 1
Gelooft u in sprookjes?

Wat zijn de doelen van deze les?

Na deze les:

- kan ik vier geldsprookjes benoemen
- herkennen ik wanneer mijn gedrag wordt beïnvloed
- denk ik kritischer na over mijn gedrag
- kan ik een eigen mening onderbouwen

Les 1
Gelooft u in sprookjes?

Zeker weten of no way?!

1. Stelling
2. Mini-opdracht
3. Expertvideo

4 - Lesdoelen (1 minuut)

Bespreek de lesdoelen kort met de studenten.

5 - Zeker weten of no way?! (3 minuten)

Vertel dat de studenten straks met elkaar in gesprek gaan over de vier geldsprookjes aan de hand van stellingen.

Elke ronde bestaat uit drie vaste onderdelen:

1. Praten over een stelling
2. Uitvoeren van een mini-opdracht
3. Kijken naar een expertvideo

Op het bord worden bij ieder geldsprookje vier stellingen gegeven. Je kunt als docent kiezen welke stelling er behandeld wordt. Je kunt er ook voor kiezen om de klas of de duo's laten kiezen.

Is er voldoende tijd en wil je meerdere stellingen bespreken? Dat kan op verschillende manieren:

- Als je meer lestijd hebt (bijvoorbeeld door een blokkur), behandel dan meerdere stellingen tijdens de les.
- Kies ervoor om de twee overige stellingen in een volgende les te bespreken.

Les 1
Gelooft u in sprookjes?

Geldsprookje 1: 'Gratis' aankopen doen

Gratis!
Superdeals
Contactloos

6 - Gratis aankopen doen (3 minuten)

Kies een van de woorden. Klik erop om de stelling te laten zien. Bespreek de stelling.

Les 1
Gelooft u in sprookjes?

Mini-opdracht

'Gratis'
'Superdeals'
'Contactloos'

Aan de slag!

7 - Mini-opdracht (3 minuten)

Laat de studenten in tweetallen de mini-opdracht die bij de stelling hoort uitvoeren. Zet de timer aan.

Hieronder staan per opdracht vragen om klassikaal na te bespreken.

Mini-opdracht 'Gratis':

Wanneer is iets echt gratis? Waarom trappen we vaak in goede deals? Hoe kun je jezelf daartegen beschermen?

Mini-opdracht 'Superdeals'

Hoe beïnvloeden reclames wat jij belangrijk vindt? Word jij beïnvloed door reclames, of vooral anderen?

Mini-opdracht 'Contactloos'

Wat kun je doen om overzicht te houden als je vooral digitaal betaalt?

Les 1
Geloof jij in sprookjes?

Wat zegt de expert?

→ Klik op de afspaan-knop

8 - Wat zegt de expert? (2 minuten)

Bekijk de expertvideo over dit geldsprookje. Rond af en ga naar het volgende sprookje.

Les 1
Geloof jij in sprookjes?

Geldsprookje 2: Slapend rijk worden

Kies een stelling!

- Slim zijn
- Online verdienen
- Criminaliteit

→ Klik op de afspaan-knop

9 - Slapend rijk worden (3 minuten)

Kies een van de woorden. Klik erop om de stelling te laten zien. Bespreek de stelling.

Les 1
Geloof jij in sprookjes?

Mini-opdracht

Aan de slag!

- Slim zijn
- Online verdienen
- Criminaliteit

→ Klik op de afspaan-knop

10 - Mini-opdracht (3 minuten)

Laat de studenten in tweetallen de mini-opdracht die bij de stelling hoort uitvoeren. Zet de timer aan.

Hieronder staan per opdracht vragen om klassikaal na te bespreken.

Mini-opdracht 'Slim zijn'

Wat maakt iemand echt slim met geld? Speelt geluk een rol in rijk worden? Heeft iedereen gelijke kansen om rijk te worden?

Mini-opdracht 'Online verdienen'

Waarom lijkt het zo makkelijk om online rijk te worden? Denk je dat influencers een eerlijk beeld geven? Wat is het verschil tussen kans en risico? Heb je weleens betaald voor video's of tips van finfluencers?

Mini-opdracht 'Criminaliteit'

Bespreek verschillende situaties. Wat vinden jullie hiervan? Waar ligt de grens?

Les 1
Geloof jij in sprookjes?

Wat zegt de expert?

→ Klik op de afspaan-knop

11 - Wat zegt de expert? (2 minuten)

Bekijk de expertvideo over dit geldsprookje. Rond af en ga naar het volgende sprookje.

Les 1
Geloof jij in sprookjes?

Geldsprookje 3: Geld maakt gelukkig

Kies een stelling!

- Gelukkig
- Omgeving
- Spaargeld

→ Klik op de afspaan-knop

12 - Geld maakt gelukkig (3 minuten)

Kies een van de woorden. Klik erop om de stelling te laten zien. Bespreek de stelling.

13 - Mini-opdracht (5 minuten)

Laat de studenten in tweetallen de mini-opdracht die bij de stelling hoort uitvoeren. Zet de timer aan.

Hieronder staan per opdracht vragen om klassikaal na te bespreken.

Mini-opdracht 'Gelukkig'

Wat is het verschil tussen rijk en gelukkig zijn? Wanneer maakt geld jou wel gelukkig? Kan iets jou gelukkig maken zonder dat het geld kost?

Mini-opdracht 'Omgeving'

Hoe beïnvloeden anderen jouw geldkeuzes? Wat heb jij ooit gedaan om ergens bij te horen? Heb jij je weleens geschaamd voor je uitgaven?

Mini-opdracht 'Spaargeld'

Welk gevoel geeft het jou om niet genoeg geld te hebben? Wat betekent 'genoeg' geld hebben voor jou?

14 - Wat zegt de expert? (2 minuten)

Bekijk de expertvideo over dit geldsprookje. Rond af en ga naar het volgende sprookje.

15 - Geldzorgen zijn voor later (3 minuten)

Kies een van de woorden. Klik erop om de stelling te laten zien. Bespreek de stelling.

16 - Mini-opdracht (3 minuten)

Laat de studenten in tweetallen de mini-opdracht die bij de stelling hoort uitvoeren. Zet de timer aan.

Hieronder staan per opdracht vragen om klassikaal na te bespreken.

Mini-opdracht 'Pensioen'

Wat is het verschil tussen pensioenopbouw en AOW? Waarom is het belangrijk om pensioen op te bouwen? Wat is het verschil in pensioenopbouw tussen een baan in loondienst of werken als zzp'er?

Mini-opdracht 'Spaargeld'

Op welke financiële situaties wil jij voorbereid zijn? Waarom is dit belangrijk? Kun je daar een spaardoel aan hangen?

Mini-opdracht 'Overzicht'

Hoe kun je jouw financiën in kaart brengen? Waarom kan dat rust geven?

Les 1
Geloof jij in sprookjes?

Wat zegt de expert?

→ Klik op de afbeelding

17 - Wat zegt de expert? (2 minuten)

Bekijk de expertvideo over dit geldsprookje. Rond af en ga naar de afronding van de les

Les 1
Geloof jij in sprookjes?

In welk geldsprookje leef jij?

Welk geldsprookje heeft op dit moment de grootste rol in jouw leven?

→ Klik op de afbeelding

17- In welk geldsprookje leef jij? (2 minuten)

De studenten praten na over deze les en beantwoorden de vraag: welke van de vier geldsprookjes heeft op dit moment de grootste rol in jouw leven en waarom?

Les 2

In deze les werken de studenten aan hun explainervideo's. Ze laten deze aan het eind van de les zien aan hun medestudenten. Zo leren ze bewuster nadenken over geld en financiële keuzes en leren ze van elkaar.

Optioneel: Heb je een blokuur? Dan kun je de studenten verschillende shots laten maken. Bijvoorbeeld naast een establishing shot (een overzichtsshot) ook een close-up. Ze hebben in het volgende uur tijd om de video te bewerken. Aan het eind van het blokuur kan dan een Geld Talkshow starten, waarbij een aantal video's klassikaal worden bekeken en besproken.

> Open de les in LessonUp

Bijlagen bij deze les

- Informatiekaart 1 'Gratis aankopen doen': Hoe word jij verleid door aanbiedingen?
- Informatiekaart 2 'Slapen rijk worden': Hoe kun je verantwoord geld verdienen?
- Informatiekaart 3 'Geld maakt gelukkig': Uitgeven of sparen?
- Informatiekaart 4 'Geldzorgen zijn voor later': Belasting en pensioen, saai?

Toelichting per scherm

1 - Titelslide

2 - Geldsprookjes - prik jij door de bubbel? (2 minuten)

In de vorige les hebben de studenten het over geldsprookjes gehad. Herhaal deze nog even kort en wijs een aantal studenten aan om te vertellen over welke invloed deze sprookjes op hun financiële keuzes kunnen hebben.

3 - Lesdoelen (1 minuut)

Bespreek de lesdoelen kort met de studenten.

4 - Wat ga je doen deze les? (3 minuten)

Vertel kort wat de studenten gaan doen deze les:

- In duo's werken jullie aan de onderzoeksvraag, passend bij een geldsprookje dat jullie vorige les gekozen hebben.
- Je leest de informatiekaart en zoekt zelf aanvullende informatie op.
- Alle verzamelde informatie verwerk je in een korte uitlegvideo.
- Aan het eind van de les bekijken we deze uitlegvideo's.

Optioneel: Wanneer het lesuur 60 minuten duurt: bekijk klassikaal een voorbeeld van een uitlegvideo (deze zijn o.a. te vinden op het YouTube-kanaal van NOS Stories, bijvoorbeeld deze explainer over achteraf betalen:

<https://www.youtube.com/watch?v=tkQ94YrCmVA>).

Bespreek kort de volgende vragen:

- Wat valt je op aan deze stijl?
- Waarom werkt deze manier van informatie geven goed?
- Hoe zorgen makers ervoor dat je aandacht blijft houden?

5 - Script schrijven (20 minuten)

De studenten werken in tweetallen hun script uit. Informatie over de onderwerpen kunnen de studenten vinden op de informatiekaart en door extra informatie op te zoeken. Moedig de studenten aan om betrouwbare bronnen te gebruiken. Vraag hen de bronvermelding in hun presentatie op te nemen.

Bekijk de informatiekaarten in de bijlage.

Voorbeelden van betrouwbare bronnen te vinden op:

geldlessen.nl/vvhwq/mbo

6 - Scripts schrijven

Het script moet voldoen aan de volgende eisen:

- Max. 200–300 woorden (1–3 minuten bij normaal tempo).
Tip: lees je tekst hardop voor en zet een timer aan. Zo weet je hoelang het duurt om iets te vertellen.
- Duidelijke opbouw: aandachtstrekker – uitleg – feiten – advies – afsluiting.
- Minimaal één concreet voorbeeld uit het dagelijks leven.
- Minimaal één praktisch advies dat jongeren meteen kunnen toepassen.
- Geen moeilijke financiële termen zonder uitleg.
- Verdeel de rollen: wie gaat filmen en wie staat er voor de camera?

Zijn de studenten eerder klaar met het script? Laat ze dan vast beginnen met filmen. Dit kunnen ze met hun telefoon doen.

Optioneel: Heb je een blokuur? Dan kun je de studenten verschillende shots laten maken. Bijvoorbeeld naast een establishing shot (een overzichtsshot) ook een close-up. Ze hebben in het volgende uur tijd om de video te bewerken. Aan het eind van het blokuur kan dan een Geld Talkshow starten, waarbij een aantal video's klassikaal worden bekeken en besproken.

7 - And... cut! (20 minuten)

De studenten kunnen de video gaan opnemen met hun telefoon. Herhaal eventueel waar de video aan moet voldoen:

1. Aandachtstrekker (max. 10 seconden): een prikkelende start, bijvoorbeeld een vraag, een uitgesproken mening of een voor de doelgroep herkenbare situatie.
2. Uitleg van het sprookje: wat geloven jongeren vaak? Of welke misvatting bestaat er?

3. Feiten & voorbeelden: kort en concreet uitleg geven over het sprookje.
4. Advies voor leeftijdsgenoten: hoe voorkom je dat je in dit geldsprookje trapt?

Afsluiting: korte samenvatting of oproep: Wat ga jij de volgende keer anders doen?

8 - Het beste advies (7 minuten)

Klassikaal bespreken de studenten kort:

- Wat ging goed tijdens het maken van de video?
- Welk advies hebben jullie gegeven en waarom juist dit advies?
- Wat was de kern van jullie video?
- Sluit af met de vraag: als jij één advies zou moeten geven aan alle jongeren in Nederland over geld, wat zou het dan zijn?

4. Explainervideo's

Naast de video's in de lessen zijn er explainervideo's beschikbaar. Bekijk met je studenten onze korte uitlegfilmpjes over financiële onderwerpen als reclame, influencers, in-game aankopen en geldcriminaliteit. De filmpjes sluiten af met enkele gespreksvragen voor in de klas. De video's zijn te vinden op:

> [Bekijk de explainervideo's](#)

Deze filmpjes geven studenten nog meer informatie over de onderwerpen waarmee ze aan de slag gaan. De explainers sluiten af met enkele gespreksvragen en zijn daardoor goede gespreksstarters om te ontdekken hoe klasgenoten ernaar kijken.

Opbouw van de explainers

De presentatoren nemen je mee op een afwisselende reis, waarin ze herkenbare scenario's bespreken en uitspelen, verhelderende informatie delen en jongeren hun geldkwesties onder de loep nemen.

Aftrap via WhatsApp

Elk script begint met een herkenbaar App-gesprek tussen onze hoofdpersonen: "Ik heb nu iets meegemaakt..." - een kort gesprek dat de toon zet voor het onderwerp van de video.

'Monnie' als Siri

'Monnie' onze geldwijze Siri, verschijnt als een kleine, simplistisch icoon af en toe op eigenwijze maar informatieve manier naar voren. Het is een simpel icoon in de vorm van een muntje die link boven in het scherm verschijnt. Net als een echte Siri komt hij met antwoorden of feitjes als een soort alwetende verteller. Met een vervelend, robot achtig stemmetje verteld hij soms informatie.

